

(Van een verslaggever)

GRONINGEN - De familie van ziekenverzorgerster Martha U. - die wordt verdacht van het doden van vier bejaarde patiënten - is zeer verontwaardigd over de opstelling van de directeur van het geriatrisch verpleeghuis Vliethoven in Delfzijl. Gisteren tijdens de eerste dag van de rechtszitting in Groningen leidde dat in de wandelgangen tot soms emotionele tafereelen.

In afwachting van een uitgebreid psychiatrisch rapport over U. is de zitting voor maximaal drie maanden geschorst. Een belangrijk punt op de eerste zittingsdag was of U. uit mededogen en medelijden met haar patiënten heeft gehandeld, zoals ze zelf altijd heeft volgehouden, of uit jaloezie. Opvallend is dat voor alle vier patiënten gold dat zij een intensief contact onderhielden met familie en vrienden; dagelijks kregen ze bezoek.

U. daarentegen stond de afgelopen jaren constant onder

Familie verdachte woedend op directeur van verpleeghuis

druk van een dreigende echtscheiding. Ook besloot haar minderjarige zoon tot groot verdriet van U. voortijdig het huis te verlaten, vertelde een aange trouwd familielid van haar gisteren buiten de rechtszaal. Maar de relatie die directeur B. Kuiper van Vliethoven legt, dat zij dus uit jaloezie moet hebben gehandeld, raakt volgens hem 'kant noch wal'.

"Kuiper probeert zijn eigen straatje schoon te vegen, maar ziet niet dat hij meteen alle tegels meeneemt. Mijn schoonzus heeft twintig jaar lang op dezelfde afdeling voor dubbelgehandicapte patiënten gewerkt, terwijl het in soortgelijke banen goed gebruik is dat mensen met regelmaat van werkplek wisse-

len." Tijdens de zitting betoogde H. Buisen, psycholoog te Breda en auteur van een boek over traumatische ervaringen van verpleegkundigen, dat ziekenverzorgers op 'zware' afdelingen gemiddeld een half jaar achter een werken. Bij geriatrische instellingen waar mensen met demantie worden verpleegd, is de druk vanuit de leiding om langer op dezelfde afdeling te werken vaak groot.

"Het duurt immers lang voordat de patiënt je kent. Maar voor verpleegkundigen is een lang verblijf op dezelfde afdeling soms minder wenselijk, want het is psychisch zwaar werk. Als je dan ook nog privéproblemen hebt, dan loopt een verpleegkundige het risico zich te veel te

vereenzelvigen met de problemen van de patiënt."

Volgens Buisen is het nog veel te weinig geaccepteerd dat in de verpleging over werkdruk en verwerking van emoties wordt gepraat. "De vrees bestaat, als je blijkt geeft niet tegen lijden, verdriet, dood en andere schokkende dingen te kunnen, dat je superieuren en collega's wel eens kunnen denken dat je niet tegen het vak bent opgewassen."

Begin september dit jaar bekende U. tegenover de politie negen patiënten met een dodelijke hoeveelheid insuline te hebben ingespoten. In de verhooren daarna is ze volgens haar advocaten, de gebroeders Anker, op vijf gevallen teruggekomen waarvan ze 'het niet meer

zo precies weet'. Uit de negen gevallen koos het openbaar ministerie vier zaken, waarvoor U. zich moet verantwoorden.

Gisteren bekende de verdachte in drie gevallen een dodelijke hoeveelheid te hebben ingespoten nadat patiënten daar herhaalde malen verbaal of door intensief oogcontact om hadden gevraagd.

Op één door het OM uitgekozen zaak kwam ze terug. "Het is me allemaal niet meer zo duidelijk," zei U. tijdens de zitting. "Ik stond onder zware druk om een verklaring af te leggen, allerlei namen van patiënten gingen over tafel, dus toen dacht ik 'schrijf maar'."

Op vragen van de officier van justitie antwoordde U. dat er in Vliethoven na overleg met familie en artsen euthanasie wordt gepleegd. U. kon niet verklaren waarom zij wars van de regels zelfstandig beslissingen nam over 'letterlijk met dood en leven samenhangende handelingen', aldus de formulering van de rechter.